

Больша Беларусь
на забарачкай
ня гнуцца
сталёвай індустрыяй

Шырся узлёт

Ладаха, габулом,
Шнуруем, пілуем,
Корпус за корпусам,
Фабрык і вузаў,
Будуем, будуем, будуем,
будуем
Вялікім Савецкім Саюзам.

ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЕВ, ЗЛУЧАЙТЕСЯ

Чырвоная Зьмёна

№ 155 (1427) СУБОТА, 11 ліпеня 1931 г.

А там,
Вартавы, як заведзены,
кочыць—
Вільня. Лукішкі.
ПЯРЭДНІ ПЛЯН.
Бушуе астрог і раве да
паўночы
Крывёю рабочых,
Крывёю сялян.

РАСЬЦЕ ПРЫМЕЖНАЯ КРАЇНА-- У РАЗЬБЕЖНАМ БАРАЦЬБЕ

Мацаваць цытадэль

Працоўным Савецкай Беларусі, адрозьніць свае
сёння ад мінулага ўчора, якое аддзяляе ў
гісторыі 11-ю гадамі—не сьмалае асаблівае цяж-
касьці. Нават у той час, калі хом на хвіліну за-
быць аб тых катаваньнях і зьдэках, што мелі месца
у дні беларускай акупцыі.

Капіталісты, абшарылі былой царскай Расіі, а
за тым, беларускай бандыты вграілі абжорлівых
драпежнікаў, рабавалі працоўных Беларусі. Пры-
мушлі рабочых працаваць па 15 гадзін за
нікчэмную плату. Даводзілі да жабрацтва сялян-
ства. Голад, пэстрыцы, пошасцы—не падалі пра-
цоўных. Іх нічылі за жодзея. Яны былі прыму-
шаны рабіць усё, што толькі спадба-
лася буржуаіям, выконваць усё яе капризы. У шко-
лах навучаліся прадстаўляліся магчымасьцю, акра-
мя буржуазных дзяцей, прывілежаваных шляхец-
тва. 70 проц. насельніцтва Беларусі было лікві-
давана.

І гэты ганьбаны, капіталістычны дзень, змываны
кастрычнікам, беларускай бандыты хапалі за-
рымаць на Беларусі дзяцей. Акупавалі Беларусі
яны зброй і крывёю імянуліся запужаць працоў-
ных. Бось таму, у адказ на гэты, камуністычны
партыя паставіла пытаньне рубам:

„Быць, ці не быць Савецкай Рэспубліцы Бела-
русі—гэтае беларускае пытаньне вырашаецца на
полі барацьбы ў рашаючых бойках“.

Бось таму кіруючы партыя левіцкай камсамол,
(аддаўшы ўсе лепшае, ў шэрагі Чырвонай арміі,
а рэшта акт. ўна дзейнасьцю ў партыяцкіх атра-
дах) заклікаў пралетарскую мелядзю:—„Ідзі туды,
дзе сумленна змагаюцца і паіраюць твае старэй-
шыя браты, дзе за рэвалюцыю, за адрывае шчас-
лівае жыццё, дзе кроў лепшых сыноў рабо-
чых і сялян“.

Залітая крывёю, ўсёяная чалавечымі касьцямі, Бе-
ларусь—пажараў, вогнішчаў, дзякуючы мобілі-
зацыі сіл і энэргіі працоўных, дзякуючы нашаму
Чырвонаму арміі пад кіраўніцтвам камуністычнай
партыі вызваліла абшары Савецкай Беларусі ад
акупантаў.

11 год з дня вызвадзеньня—запоўнены настой-
вай і гераічнай работай. За гэты час Беларусь—
благот, лясот, запяпалай сельскай гаспадаркі, амя-
ніла свой твар. Яна ператваралася ў краіну буйнай
высока-развітай тэхнікі і гаспадаркі. Пабудаваны
Асістан, Магалакнабул і іншыя буйныя про-
д-прывесты, дабудованы і будуць пущаны ў
„3-м рашаючым“ яшчэ новыя прадпрыемствы. Ін-
дустрыялізацыя, машынізацыя сельскай гаспадар-
ка. Організавана 30 МТС. Шпаркімі тэмпамі рас-
це калектывізацыя сельскае гаспадаркі. На першае
ліпеня было калектывізавана 39,7 проц. бядняцка-
серадняцкіх гаспадарак Беларусі. Расьце культур-
ны ўзровень, паліпшаюцца умовы жыцця пра-
цоўных. Да першага студзеня 1932 году Беларусь
будзе зьяўляцца краінай закончай сучаснай
лісьменнасьці, чым ні можа пахваліцца ніводная
капіталістычная дзяржава.

Наша сёння—шпаркія тэмпы сацыялістычнага
будуўніцтва.

Становіцца працоўных Заходняй Беларусі ў шмат
разоў горш за тое становіцца і ўмовы, у якіх пра-
цоўныя Беларусі знаходзіліся да Кастрычнікавай
рэвалюцыі. Тысячы, дзесяткі тысяч працоўных без
працы і хлеба. Рэвалюцыйных пралетарат буржу-
азія кілае ў турмы, робіць крывавыя расправы.

Вопыт рэвалюцыйнай барацьбы і практыкі сацы-
ялістычнага будуўніцтва ў Савецкай Беларусі пад
кіраўніцтвам камуністычнай партыі зьяўляецца леп-

„Пушкі, пушкі грукаталі,
трашчаў наш кулямёт“

Гудуць гудкі
Грунучуць варштаты
сьпевам перамог

„Дзякам і пажарам пшччалі паны Беларусі“.
Дзякамі пшччалі мізаль разьмыванымі атрады
беларускай войск гарады і вёскі. Палілі ў
разьмыванай злобцы, каб не дасталося перамож-
цам, тым, хто абодраны, бля хлеба, гнаў іх у
карак, хто быў зьбітаваны адзінай мэтай пера-
могі і таму ён перамог. Ігналі насельніцтва
грунучу вугал, драўніну, расьсідваць будыніны,
каб не пакінуць ім“.

Палілі, рубілі, білі, гвалтавалі, адчуваючы,
што гэта апошнія дні крывавата панаваньня.

Беларусь савецкай стала На руінах,

на расьсіданай беларускай акупантамі ўбо-
гай спадчыне царскага панаваньня пачала ад-
будовываць Беларусь. Новы гаспадар будоваў
новую Савецкую Беларусь. Вукавалі яшчэ з
тыкі сьпевамі, з лімі перамагалі, у абрыўках
найсковой адрэжы, на пажарнішчах з апаленых
пажарам дошак. Братэрскія савецкія рэспублікі
дапамагалі адметваць раны Савецкай Беларусі.

А далей ударнымі брыгадамі, цэхамі, вытвор-
чымі мануфактурамі, ажыццяўляючы левіцкую ідэю
соцыялізму—

пабудавалі

машына-будуўнічы завод—Гомсельмаш, з ма-
ленькіх майстэрняў імя Бурбіса новы завод
„Комунар“. Крычаўскі фосфарытны. Гарбарня
„Вальшавік“, які ў барацьбе стаў чырона-
штадэрным. Завод імя Варашылава. Бабруйс-
кі дрэвапрадоўны камбінат.

Кліча дух бунтарскі ўперад.

Ідуць КПЗБ колёны

— Скора час! Над Бэльведэрам.

Загарыцца Сыяг чырвоны.

шай аброрай рабочых Заходняй Беларусі супроць
польскага фашызму, супроць нацыянальнага пры-
гнечаньня. Невыпадкова-ж фашысцкая Польшча
шлеліна рыхтуецца да ўзброенага нападу ў пер-
шую чаргу на Савецкую Беларусь, з тым, каб сарваць
нашае паспяховае сацыялістычнае будуўніцтва.

11-тую гадавіну вызвадзеньня—пралетарыят Бе-
ларусі адзначыў новай хваляй творчага ўздыму,
адзначае ўпартай, настойлівай барацьбой на выка-
наньню задач 3-га рашаючага году пяцігодкі, уз-
мажненьнем абароназдольнасьці краіны. Савецкая
Беларусь—форпост СССР з капіталістычным
сьветам павіна зьявіцца няпротупнай цытадэлю
для інтэрвантаў.

Чытаюцца левіцкі камсамол узмац-
неньнем работ па навіковаму вызвадзеньню навін
мацаваць гэтую цытадэль.

А такоўнае, ва ўпартай барацьбе, нарадзіліся
новыя людзі, сотні тысяч герояў, якія што-
дзённа—

будуць, будуць, будуць, яны сёння ка-
мандаіры будоўлі, яны сёння тварцы перамог.

Так кажуць лічбы

У 1913 годзе на Беларусі эксплятавалася 22
тысячы рабочых, у 1922-23 годзе, праз два
гады пасля панаваньня беларускай, у разьбі-
тых карпусох, ля разварочаных варштатаў
адбудовалі сваю Савецкую Беларусь 10807
рабочых, сёння будуць, парамігаюць 87 ты-
сяч рабочых, з якіх большасць ва ўдарных
брыгадах.

У нас сёння няма беспрцоўя. А там:

„Маладзёж дзяўчынні,—піша фашысцкая га-
зета „Слова“—якія прыняжваюць у гарады
шукать працу і застаюцца без усялякіх сродкаў
да існаваньня, становяцца ахвярай ровных экс-
плататараў, а часта гандляроў жывым таварам“.

Кашт валавой прадукцыі прамысловасьці ў
1923 годзе склаў 99968 тысяч рублёў. У
1922-23 годзе—28387 тысяч рублёў. У 1931
годзе 754 мільёны рублёў.

На аснове гэтых перамог, набытых упартай
працай, мы зараз дасягаем яшчэ больш.

Будуюцца дзесяткі новых заводаў. Цамэнтны
завод у Крычаве. Цагліны завод у Сягнове
(Аршанскі раён) Гомельскі шклянны завод. Скан-
чаю пабудову Аршанскага ільнянакамбінату. Па-
шыраю будоўніцтва Гомсельмашу.

У трэцім квартале „3-га рашаючага“, ўвой-
дзе ў строй новы корпус Менскай абутковай,
новы пях „Комунару“, Віцебскі пячонна-тры-
катажны камбінат і яшчэ і яшчэ...

Торпапрамысловасьць,

якая зараз магуць разгарнуцца зьявіцца
бавай электрыфікацыі прамысловасьці Савецкай
Беларусі,—фактычна на Беларусі па існавала.

У гэтым годзе торпазаводы Беларусі дадуць
740 тысяч тон торпу, у 1932 годзе, каб за-
бесьпечыць выкананьне плянаў вялікай будоўлі
яны дадуць 1500 тысяч тон.

„Там“ ідзе змаганьне

„Брук, месца куды капіталізм у абдугох
прысёсу вывідае сотні і тысячы людзей, ўжо
перастае належыць фашыстам, Пролетарыят
выходзіць на зудіць. Дэманстрацыі ўсё часцей
да часцей парушаюць „свабой“ фашыстскіх і
іхных служак. І для закатаваньня супакою
ўзбройваецца поліцыя, уводзяцца замежныя „на-
віякі“, „газавыя бомбы, броньнікі“. А. С. Л

Колгаснай навіною завітнелі беларускія палі

У 1932 годзе БССР скончыць у асноўным суцэльную колектывізацыю і на яе аснове ліквідуе апошні аплот капіталізму ў вёсцы — кулацтва як клясу.

З адозвы ЦВК БССР

ДА 11-ГОДЗЬДЗЯ ВЫЗВАЛЕННЯ БЕЛАРУСІ АД БЕЛАПАЛІЯКАУ

Народжаная ў агні Кастрычнікавай рэвалюцыі, Савецкая ўлада на аснове ленинскай палітыкі, вырашыла нацыянальнае пытаньне, даўшы поўную магчымасьць працоўным усіх нацыянальнасьцяў, прыгнечаным у імпульм будаваць сваю сацыялістычную дзяржаву.

У першыя героічныя барацьбы краіны пролетарскай дыктатуры беларускія банды, пры актыўнай дапамозе міжнароднага імперызму, пад сцягам пяратаў: палі, культуры і пэўнізаций акупавалі Савецкую Соцыялістычную Беларусь.

Мы атрымалі ў спадчыну ад акупантаў руіны гарадоў, мястэчак і вёсак, тысячы ішалаў, вогнішчы зруйнаваных вёсак, заволаў і фабрык.

Абшчыны на героічную дапамогу ўсяго Савецкага Саюзу, рабочая кляса і ўсе працоўныя пад апрабаваным кіраўніцтвам партыі баяліся і ў вільзістым энтузіязме, з вільзістым героізмам пачалі адбудову вызвалёную Савецкую Соцыялістычную Беларусь. Сусьцяны імперызму драпежнікі не шкадавалі сіл, каб сарваць мірнае будаўніцтва БССР. На тэрыторыю Савецкай Беларусі былі кінуты дыверсійныя банды, якія імкнуліся праводзіць далей крываўную контр-рэвалюцыйную справу беларускіх окупантаў.

Цяжкая спадчына пакінутая беларускімі окупантамі, была ліквідавана героічнымі намаганьнямі ўсёй рабочай клясы і працоўных усіх нацыянальнасьцяў пры дапамозе Савецкага Саюзу пад баявішчым кіраўніцтвам партыі Леніна. Дзякуючы найвільзішай дапамозе Саюзу Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік БССР, вызвалёная ад удаску беларускіх окупантаў, стала на шлях перамогі сацыялістычнага будаўніцтва Разгортваючы пасьлядоўнае сацыялістычнае наступленьне пад кіраўніцтвам ЦК(б) і яе Цэнтральнага Камітэту БССР ператварэцца з руіны адсталі, прыгнечанай, паўкалітальнай палітыкай партыі ў рэспубліку індустрыяльных гігантаў, магутных электрастанцый, буйных саўгасаў, колгасаў і машына-трактарных станцый.

У БССР, як і ва ўсім Савецкім Саюзе, зліліся, беспароўе.

Гіганцкімі тэмпамі расьце творчы ўдзел і працоўны энтузіязм найшвейшых рабочых, колгасных і асобных бядняка-селянскіх мас. З пасьпехам ажыццяўляецца пяцігодка за чатыры гады. Перадавыя раёны БССР завяршаюць у асноўным суцэльную колектывізацыю і на яе аснове ліквідуе кулацтва як клясу, гэтай апошняй апоры міжнароднай контррэвалюцыі.

Гістарычны перамог сацыялістычнага будаўніцтва мы здолелі дасягнуць у даштэнт разбуранай беларускай, окупантамі краіне, толькі пры дыктатуры пролетарыату і пад сталёвым ленинскім кіраўніцтвам камуністычнай партыі.

Да 11-годзьдзя вызваленьня БССР, мы дасягнулі такіх тэмпаў індустрыялізацыі — гэтай адзінай базы сацыялізму (Ленін), якіх ня ведалі ні адна капіталістычная краіна. На аснове баявішчых тэмпаў індустрыялізацыі і вільзімага ўдзелу ўсёй народнай гаспадаркі з году ў год значна паліпшаецца матэрыянае і культурнае становішча рабочае клясы і ўсіх працоўных.

На аснове індустрыялізацыі мы дасягнулі гістарычных перамог у справе сацыялістычнай рэканструкцыі вёскі.

Наўхілена расьце культурны і гаспадарчы ўдзел працоўных нацыянальных меншасьцяў. Пад кіраўніцтвам партыі працоўныя ўсіх нацыянальнасьцяў будуць нацыянальна-культурна на форме сацыялістычнай пазам зьмесьце.

БССР ператварэцца ў краіну суцэльнай лісьменнасьці.

Пад кіраўніцтвам камуністычнае партыі рабочая кляса і працоўныя ўсіх нацыянальнасьцяў пры братэрскай дапамозе ўсяго Савецкага Саюзу яшчэ больш ўзмоцняць абароназдольнасьць нашай краіны і з пасьпехам завяршаюць паводу фундаменту сацыялістычнай эканомікі.

— Няхай жыве ленинская партыя баявішчых і яе правадары! Сталі!

— Няхай жыве дыктатура пролетарыату!

Ч. а. а. Старшыні ЦВК БССР М. ГИМАНОВІЧ.

За сэкратара ЦВК БССР Б. АНДРОЎСКІ.

На руінах мінулага вырасьлі фабрыкі мяса і тэхнічных культур

За 11 год ударнай сацыялістычнай будовы Савецкай Беларусі дасягнула вільзірапейшых пасьпехаў у галіне саўгаснага і колгаснага будаўніцтва.

На сотнях тысяч га вырасьлі буйныя савецкія таспандары мяса, малака, тэхнічных культур і хлеба. У 1928 годзе ўдзельная вага саўгасаў вымяралася 40 тысячамі га пасеваў, а ў 1931 годзе пасеўнасьць саўгасаў дасягнула 110500 га пры агульнай плошчы саўгасаў 300 тысяч га. Толькі за 4 гады пасеўная плошча пад саўгасамі ўзраста ў 3 разы.

176 мільёнаў руб. грашовых у-

шовым ўкладаньні асыгнаваны на будаўніцтва сынаводных саўгасаў. На саўгасам „Сьвінавод“ настаяла 25 тысяч сынамакатак, гуртлікіх у 1932 г. дасягне 75 тысяч. Зараз агульнае патагоўе сынавай на саўгасам „Сьвінавод“ дасягнула да 16400 штук, а да першага студзеня 1932 году яно ўзрастае да 215 тысяч. Сынагадоўчыя саўгасы ўжо сёлета дадуць 60 тысяч таварных сынавай.

„Наша краіна стала краінай самай буйнай сельскай гаспадаркі ў сыне“.

Наўхілена ажыццяўляючы лінію партыі, на колектывізацыі Савецкай Беларусі, у галіне колектывізацыі бядняка-селянскіх гаспадарак, дасягнула вільзірапейшых пасьпехаў, 41 проц. бядняка-селянскіх гаспадарак сталі на шлях колектывізацыі.

Пасеўная плошча па рэспубліцы супроць мінулага году павярава на 7 проц. Плошча пасеваў лёну, лям, вывучана для БССР у 240 тысяч га значна павярава. Сацыялізацыя сельскай гаспадаркі прынесла

суп'явы перамогі. Удзельная вага пасеўнасьці тэхнічных культур у ільнаводных раёнах дасягнула 33,3 проц. да агульнай пасеўнасьці.

Тэты, далёка на поўныя лікі аб саўгасным і колгасным будаўніцтве, кажуць аб тым вільзім героізме, які праўдзены рабочай клясай і працоўнымі масамі Савецкай Беларусі, за савецка-рабоча-селянскі перамог ператварэцца з краіны адсталі нацыянальна прыгнечанай, у саўгасна-колгасную Беларусь — перамог разгортваючы індустрыю.

11-ю гадыну вызваленьня Беларусі ад беларускіх окупантаў на сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, якія дасягнутыя на аснове ажыццяўленьня генэральнай лініі партыі ў напрыкірмай барацьбе з кулацтвам, шкідніцтвам, пярэньні і „ленинскі“ опортунізмам.

Нашы баявішчыя саўгасы — паўдарнаму правасці ўборачную і асеньнюю пасеўную кампанію, па-ўдарнаму прыбраць пасеўнае.

М.

МТС — магутны вагар колектывізацыі

Вільзірапейшых пасьпехаў дасягнула Савецкая Беларусь і на фронце машынізацыі сельскай гаспадаркі 30 МТС Беларусі, якія маюць 924 трактары, завоўчылі вясеньнюю сяўбу з пярэвызначанай праграмай. Замест 203,390 га ім засяена 220 тысяч га, альбо 108 проц. выкананьня пляну.

Пярэвызначаныя пляны пасеваў тэхнічных культур, якія на ўмовах Беларусі зьліваюцца адной з вядучых галін сельскае гаспадаркі. Лёну і канопляў МТС засяіла 41,914 га, замест вызначаных 37387 га, што складае 112,2 проц. пляну.

Валікую ролю адыграла МТС у справе колектывізацыі сельскай гаспадаркі. Пры агульнай колектывізацыі БССР на 41 проц. у раёнах дзейнасьці МТС колектывізацыя дасягнула 44 проц. Маюцца равны МТС, дзе колектывізацыя ў асноўным скончана, да якіх адносяцца: Койданаўскі — 94,1 проц., Ленінскі — 81,1 проц., Хойніцкі — 75,8 проц. і г. д.

Шырока разгортваючы сацыялістычныя формы і методы працы МТС па ўдарнаму падрыхтавалася да правядзеньня ўборачнай кампаніі.

Б.

Для Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі адзінае лісьня зьліваюцца вільзірапейшай гістарычнай дзяй. У гэты дзень 11 год таму назад стаяла Беларусь — Менск — была вызвалёная Чырвонай арміяй і партызанскім рухам ад беларускіх акупантаў. З вызваленьнем ад беларускіх акупантаў для Менску, а затым і для ўсёй Савецкай Беларусі, для нас адчынілася новая сьветлая старонка мірнага, сацыялістычнага будаўніцтва, работы па карнай сацыялістычнай перабудове краіны.

За гэтыя 11 год пад геніяльным кіраўніцтвам Ленинскіх Камуністычнай партыі, мы маем вільзірапейшых дасягеньняў ва ўсіх галінах будаўніцтва сацыялізму ў нашай краіне. Дзень таго, каб было зразумелым, як БССР пасьпях беларускіх акупантаў ўзымалася з пошуку і руху і ідзе па шляху сацыялістычнага будаўніцтва прывядзем некалькі гістарычных фактаў.

У поўнай адпаведнасьці з рашэньнем першага Зьезду Камуністычнай партыі (Балымаўскай) Беларусі, 1-га студзеня 1919 г. часова рабоча-селянскі ўрад Беларусі абвясціў Беларусь незалежнай сацыялістычнай савецкай рэспублікай. Скончыўся нямецка-окупанцый, якая абвясціла зьнішчэнне 1918 г. пасьля чаго ўсталявалася магчымасьць мірнага савецкага будаўніцтва. Аднак у хуткім часе ўслед за нямецкай акупацыяй, беларуская рэспубліка Польшча з дапамогай і пад кіраўніцтвам французскай і ангельскай капіталізму напала на краіну саветаў. Белая Польшча вызначыла для сябе межы 1772 г., гэтыя межы, па Дняпру да Смаленску. Такім чынам белая Польшча зьлілася разам з гэтым і збоўну ў руках усяго капіталістычнага сьвету, у барацьбе супроць дыктатуры пролетарыату, супроць Кастрычнікавай рэвалюцыі разам з іншымі белгвардзейскімі генэраламі, які ў той час з дапамогаю розных капіталістычных дзяржаў вільзілі свае банды на краіну саветаў — на пролетарскія дзяржавы. 25-га студзеня 1919 г. маршал Фош пярэбаву ад пераможанай Нямеччыны вольнага пролетарыату праз мясцовасьці, (якія былі яшчэ заняты нямецкай арміяй) польскія войск для барацьбы з Савецкай рэспублікай.

Заняўшы 8-га жніўня 1919 г. Менск, а ўслед за гэтым і большую частку тэрыторыі Беларусі, Пільсудкі ў сваёй адмыслова абвясцілі нацыяналізм Беларусі „зямлю і волю“. У канцы

гэтага ж жніўня беларускі ў сваім абвясцілі „16-е расьсяфікаваньне гэтую волю“. Усялякая прыватная ўласнасьць, ці то захопленая гвалтоўным шляхам, або панаўная выпадкова павінна быць беззакладна зьвернута ўласнікам. Уласнікі зямельнай масышчкі іх правамоцныя нам сьвіці абавязваюцца да 10-га верасьня прыняць у сваё ўладаньне зямельную маёмасьць.

Зразумела — абшарнікі, капіталісты, фабрыканты з дапамогаю пількі і штыка польскіх легіянераў сталі спынацца „прыняць у сваё ўладаньне“. Пачаліся бязлітасныя расправы з рабочымі і селянамі. Буржуазія разам з беларускімі окупантамі, пры дапамозе беларускіх жандароў і легіянераў, апаўляла правы абшарнікаў і капіталістаў. Турмы пачалі запавяліцца рабочымі, гарадзкімі і вясковымі бяднякамі. Вобскі, арышты, расстрэлы, асабліва сям'яў, члены якіх былі ў Чырвонай арміі, рабункі, падпалы, грабні, патагоўе зьнішчэньне пасобных вёсак — усё гэта, што складала „волю“ пільсудкаў у дзельні на справе. Над прыгнечанай краінай па наваў лезуць „дзвядзесьці пільсудкі“. Мадэлі беларускія, яўрэйскія школы зачыняліся, рускія паліцыі. У горадзе пролетарыят перажываў беспарадку, голод, холад, пасьледнае. У вёсках сельская бедната, батракі маенікаў, якія засталіся ад арыштаў пакуталі пад неспаспыхам розных пільсудкаў, дзедкаў, гвалтоў і беспарадку. Усялякая права неспаспыханьня заўсёды выклікала цяжкія рэпрэсіі ў адносінах да працоўнага насельніцтва.

Незаволеных беларускіх рэпрэсіяў вышуквалі, патагоўе ў прыналежнасьці да камуністычнай партыі, расстрэлівалі.

Асабліва цяжка пры беларускай окупацыі жылося працоўным яўрэям. Ізноў пачаліся пагромы, які ў гэты час былі павяшаны разам з царскім рэжымам. Аднак, цярпелю працоўных мас Беларусі ад нямецкага прыгнечаньня беларускімі прыходзіць ка-

Тав. Сьцяпаніда — праміваўца ўдари на саўгасу „Кухнічы“.

ладаваў пачаць для сельскай гаспадаркі ў 1931 годзе.

На будаўніцтва жывёлагадоўчых фабрык саўгасаў, пачэна ўкладзі 2014 тысяч руб. Толькі ў спэцыялізаваных саўгасам колгасам у гэтай рагатай жывёлы дасягнула 26187 гадоў, якіх да канца 1931 году будзе 4 тысяч. Вільзірапейшых гра-

11 ліпеня

4. Кастрычні

ім шляху вёскі, мястэчкі і гарады. Асабліва па зьверску былі зруйнаваны Барысаў, Полацак. Асабліва ганьбы быў падпад гор. Слуцку па загалу генэрала Шапышкага — „асьцяльце дарогу мам адстунячым абозам“.

Чырвоная армія, разам з чырвонымі партызанамі магутным ударам адкінула ворага, 11 ліпеня аслабіла Менск і пайшла да сьнег Варшавы. Вызвалёны Менск і Савецкай Беларусі было для працоўных мас вільзім сьвяткам. Усюды сустракалі сваю родную Чырвоную армію чырвонымі сьцягамі і грамадскім любівым абкружэньнем. З восні 1920 г. быў падпісаны прэлімнарны мір з беларускімі, а 18-га сакавіка 1921 г. так-званы „Рыскі мірны дагавор“.

Вызвалёная Беларусь прыступіла зноў да работы па сацыялістычнаму будаўніцтву. Спалучыла пакінутая акупантамі, была налічылі на пажылак. Зруйнаваныя фабрыкі і заводы, спаленыя гарады, зруйнаваныя дарожныя шляхі, загнаная і зьнішчаная дзесьці тысячы гадоў жывёлы — усюды руіны, палішчы. Пярэ-за-ўсё треба было заставіць задымліць фабрычныя трубы.

Удартай працай рабочых і працоўных мас Беларусі, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі мы здолелі аднавіць гаспадарку, перавесці яе далёка за дадзены ўзровень. На сёньнешні дзень мы маем дзесьці новых фабрык і заводаў з тысячамі рабочых, якія пачаюць ажыццяўляць пяцігодку чатыры гады.

На сёньнешні дзень мы маем вільзірапейшых дасягеньняў у галіне сельскае гаспадаркі і асабліва дасягеньняў у галіне колектывізацыі бядняка-селянскіх гаспадарак і на гэтай глебе іх, ліквідацыю кулацтва як клясы. Звыш 40 проц. бядняка-селянскіх гаспадарак на сёньнешні дзень знаходзіцца ў колгасах. У краіне, дзе ня было ніводнай вільзірапейшай

навуковай установы, зараз маюцца іх дзесьці. У краіне, дзе было 70 проц. няпільскага насельніцтва, зараз ўвесьна ўсеагульнае абавязковае навучаньне, заканчвае і ліквідацыя няпільскага сярэдняга насельніцтва. У краіне, дзе панавала нацыянальная вяржасць, траўля, яўрэйскія пагромы, нацыянальнае бяспраўе, зараз, на падставе ажыццяўленьня ленинскай напільскай мы маем братэрства працоўных усіх нацыянальнасьцяў. Мы маем школы на мовах усіх нацыянальнасьцяў, насяляючых Беларусь, дзеці ў якіх вучацца на сваёй роднай, матчынай мове, Саветскі агульнае, гэтак і нацыянальнае абслугоўваюць насельніцтва на іх роднай мове.

Нашы пасьпехі ў замацаваньні дыктатуры пролетарыату на Беларусі, у галіне індустрыялізацыі і колектывізацыі, у галіне разьвіцьця культуры, нацыянальнай на форме і сацыялістычнай на зьместу, на гледзчы на беларускіх бядняцтвам у свой час, на гледзчы на супраціўленьне клясавога ворага, на гледзчы на шкідніцтва буржуазных спецыялістаў, на гледзчы на нацыянальна-дэмакратычны агавор, маюцца дзякуючы таму, што мы ўваходзім у Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік, што мы атрымліваем вільзірапейшую дапамогу ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва ад ураду Саюзу ССР, дзякуючы правільнаму вырашэньню нацыянальнага пытаньня, дзякуючы геніяльнаму кіраўніцтву ленинскага ЦК УсеКП(б).

Нашы далейшыя задачы — з рэвалюцыйным творчым энтузіязмам ісьці па шляху будаўніцтва сацыялізму, ажыццяўляюць пяцігодку ў чатыры гады, перамагаючы ў гэтым усе цяжкасьці. Нам треба, пры вяржком нас абкружэньні, яшчэ больш ўзмацняць абароназдольнасьць нашай краіны, удзеляючы напы клопаты аб становішчы і магутнасьці нашай слаўнай Чырвонай арміі.

А. Ваўжыц

Галоўдзібоў № 599